

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 567/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **KANA s. r. o.**, Hnilecká 1741/19, Gelnica, IČO 50 933 051, zastúpeného JUDr. Alexandrom Farkašovským, advokátom, Boženy Němcovej 30, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/75/2023-413 z 19. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), ktorým bolo v civilnom spore potvrdené uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) o nariadení neodkladného opatrenia.

II.

2. Okresný súd uznesením zo 6. apríla 2023 v spore žalobcu, mesta Gelnice, proti žalovanému sťažovateľovi o zriadenie vecného bremena k pozemkom sťažovateľa nariadil do právoplatného skončenia sporu neodkladné opatrenie, ktorým sťažovateľovi uložil, aby v časti svojich pozemkov vyznačených geometrickým plánom strpel vstup, prechod a prejazd žalobcu a iných osôb k čističke odpadových vôd žalobcu. Okresný súd považoval za osvedčené, že žalobca vlastní čističku a najneskôr od roku 2014, keď bola skolaudovaná prístupová cesta, až do konca roka 2021 na základe nájomnej zmluvy z roku 2010 s predchádzajúcim vlastníkom pozemkov užíval časť pozemkov, na ktorých vybudoval prístupovú cestu. Na tejto ceste však sťažovateľ umiestnil zátarasy. Okresný súd zdôraznil, že na stavbu prístupovej komunikácie bolo ešte v roku 2006 vydané stavebné povolenie, sťažovateľ tieto pozemky už v takomto stave nadobudol a sám sťažovateľ chcel so žalobcom uzavrieť nájomnú zmluvu, k čomu len pre nezhodu o výške nájomného nedošlo. Okresný súd k tvrdeniam sťažovateľa o ohrození z toho, že na ceste je vedené

plynárenské zariadenie, uviedol, že tieto tvrdenia nie sú nepreukázané. Okresný súd uzavrel, že neodkladné opatrenie sťažovateľa obmedzuje len v nevyhnutom rozsahu, ktorý zodpovedá dlhodobému užívaniu časti jeho pozemkov na účely prístupovej cesty. Z toho dospel k záveru, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery žalobcu a sťažovateľa, osobitne z dôvodu, že na prevádzke čističky je verejný záujem.

3. Proti uzneseniu okresného súdu sa sťažovateľ odvolal. Tvrdil, že žalobcom postavená prístupová cesta a prevádzka na nej zasahuje do plynárenského zariadenia. Podľa sťažovateľa žalobca neosvedčil podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia a okresný súd neskúmal svoju právomoc, keďže o užívaní pozemnej komunikácie rozhodujú správne orgány. Podľa sťažovateľa žalobca neosvedčil dôvodnosť nároku, keďže čistička a aj prístupová komunikácia sa nachádzajú sčasti na nevyporiadaných pozemkoch a prístupová cesta nebola právoplatne skolaudovaná, keďže kolaudačné rozhodnutie nebolo doručené všetkým účastníkom. Taktiež namietal, že okresný súd neustálil splnenie podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia.

4. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajský súd uznesenie okresného súdu potvrdil. Podľa krajského súdu žalobca osvedčil vlastnícke právo k čističke a potrebu prístupu k nej cez už zriadenú cestu, ktorá je sčasti na pozemkoch sťažovateľa. Preto je daná pravdepodobnosť nároku vo veci samej a ktorého podstatou bude zriadenie vecného bremena na pozemkoch sťažovateľa za jednorazovú náhradu podľa znaleckého posudku. Tým je daná aj súvislosť medzi žalobou vo veci samej a neodkladným opatrením. Potreba úpravy vzťahu strán neodkladným opatrením vyplynula z dôvodu ochrany verejného záujmu na prevádzke čističky pred rušivými zásahmi sťažovateľa do užívania prístupovej cesty zriadenej na účelovej komunikácii. Námietky sťažovateľa proti neodkladnému opatreniu krajský súd vyhodnotil ako účelové. V tejto súvislosti poukázal na to, že stavbu cestnej komunikácie žalobca zrealizoval na základe platných stavebných a kolaudačných rozhodnutí, ktorých platnosť nie je oprávnený preskúmať. Rovnako nemohol preskúmať námietky sťažovateľa o stavebných vadách prístupovej komunikácie a zásahoch do plynovodu, keďže tieto námietky možno uplatňovať v stavebnom konaní. Krajský súd zvýraznil účelovosť námietok sťažovateľa, keď z vyjadrenia plyn distribuujúcej spoločnosti vyplynulo, že plynovod spĺňa všetky bezpečnostné a technické normy.

III.

5. Podľa sťažovateľa sa krajský súd nezaoberal námietkou o nedostatku právomoci nariadiť neodkladné opatrenie. Absentovalo uváženie súdu, ktoré by obsahovalo dôvody a zákonné ustanovenie, na základe ktorého založil svoju právomoc rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Sťažovateľ tvrdí, že o veci mal rozhodovať správny orgán, a k tomu odkazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 7Cdo/195/2020, podľa ktorého otázky užívania pozemných komunikácií nemôžu rozhodovať súdy v občianskom súdnom konaní. Sťažovateľ zdôraznil, že súdy môžu rozhodovať iba spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv, ak táto právomoc nie je zákonom zverená inému orgánu. Žalobca sa však fakticky domáhal určenia práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu.

6. Sťažovateľ ďalej namieta, že žalobca má viacero iných variantov na prístup k čističke, ktoré sú zapracované v územnom pláne, a preto nie je osvedčené, že prístup cez jeho pozemok je jediný možný. Sťažovateľ namieta aj to, že neodkladné opatrenie priznáva práva aj tretím osobám, ktorým

priznáva prístup cez jeho pozemok. Napokon sťažovateľ udáva, že súd sa nezaoberal vadou komunikácie v súvislosti s plynovodom na jeho pozemku v časti, kde je zriadená prístupová cesta.

IV.

7. Článok 6 ods. 1 dohovoru sa spravidla neaplikuje na rozhodovanie o neodkladných opatreniach (rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 15. 10. 2009 MICALLEF v. MALTA, sťažnosť č. 17056/06 a z 10. 1. 2000 APIS a. s. v. SLOVENSKÁ REPUBLIKA, sťažnosť č. 39754/98). Argumentácia sťažovateľa, ktorá sa koncentruje do námietok nesprávnosti namietaného uznesenia v rovine podústavného práva, vo vzťahu k porušeniu tohto práva neobsahuje žiadnu osobitnú argumentáciu, z ktorej by bolo možné dospieť k tomu, že namietaným uznesením došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto je táto námietka nedôvodná.

8. Zdržanlivý je ústavnoprávny prieskum uznesení o neodkladných opatreniach, keďže ide o rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností strán spravidla nezasahuje konečným spôsobom. Meritórne tieto rozhodnutia možno posúdiť iba v ojedinelých prípadoch a len za celkom výnimočných okolností, ak došlo k procesnému excesu, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (II. ÚS 435/2021, I. ÚS 19/2020). Aj v konaní o neodkladnom opatrení však musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení musí mať predovšetkým zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

9. K námietke sťažovateľa o absencii odôvodnenia právomoci okresného súdu treba uviesť, že medzi žalobcom a sťažovateľom prebieha spor, v ktorom sa žalobca domáha zriadenia vecného bremena k časti pozemku sťažovateľa z dôvodu, že na jeho pozemku skôr zriadil prístupovú cestu, pričom k pozemku, ktorého vlastníkom je v súčasnosti sťažovateľ, mal skôr len nájomné právo. Je zrejme, že žalobca sa v spore snaží o majetkovoprávne vyporiadanie pozemku, na ktorom skôr so súhlasom predchádzajúceho vlastníka zriadil prístupovú cestu. Tieto okolnosti celkom jasne a zrozumiteľne odôvodňujú záver, že okresný súd mal právomoc rozhodnúť o tomto výsostne občianskoprávnom vzťahu. Odôvodnenia rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu obsahujú jasné skutkové prvky, z ktorých vyplýva, že medzi žalobcom a sťažovateľom je občianskoprávny spor, ktorý vyplynul z toho, že žalobca na časti pozemkov sťažovateľa zriadil komunikáciu, no v dôsledku zániku nájmu sa snaží o vyriešenie tejto súkromnoprávnej otázky cestou civilnej žaloby. Nemožno súhlasiť s tým, aby sa súdy v odôvodnení svojich rozhodnutí nezaoberali otázkou svojej právomoci.

10. K čiastkovému argumentu sťažovateľa odkazom na rozhodnutie najvyššieho súdu treba uviesť, že v jeho spore so žalobcom sa nerieši otázka užívania pozemnej komunikácie, ale otázka súkromnoprávneho dôvodu zriadenia tejto pozemnej komunikácie žalobcu na časti pozemku sťažovateľa. Tento titul zrejme absentuje a podstatou žaloby žalobcu proti sťažovateľovi je otázka zriadenia tohto súkromnoprávneho titulu. Pritom je zrejme a sťažovateľ to ani nenamieta, že do užívania pozemnej komunikácie bolo zasiahnuté konaním, ktoré žalobca pripísal sťažovateľovi, a to v úmysle sťažovateľa rušením prevádzky na komunikácii riešiť ich spor o právny titul užívania pozemku sťažovateľa prístupovou cestou žalobcu. Nie je mimo právomoci súdu v civilnom spore, ak takýto faktický rozpor strán do rozhodnutia vo veci samej upraví neodkladným opatrením.

11. Čo sa týka tvrdení sťažovateľa, že žalobca si môže prístupovú cestu zriadiť aj inak ako na už ním postavenej prístupovej komunikácii, treba uviesť, že touto otázkou sa súdy nepochybne budú musieť zaoberať v ďalšom konaní. Na strane druhej ak však súdy predbežne neodkladným opatrením upravili právo žalobcu na prístup k jeho čističke na už zriadenej komunikácii, nemožno dospieť k záveru, že by neprimerane zasiahli do vlastníckych práv sťažovateľa. Ide o ochranu dlhodobého a faktického stavu, ktorý nie je následkom protiprávneho konania žalobcu, ktorý mal práva k časti pozemkov sťažovateľa zabezpečené predchádzajúcim, hoc aj medzičasom zaniknutým nájmom.

12. Celkom mylné je tvrdenie sťažovateľa, že krajský súd sa nezaoberal vadou komunikácie v súvislosti s existenciou plynovodu na jeho pozemku v časti, kde je zriadená prístupová cesta. Na túto námietku krajský súd reagoval adresne odkazom na vyjadrenie distribučnej spoločnosti, z ktorého vyplynulo, že plynovod spĺňa všetky bezpečnostné a technické normy.

13. Nemožno dospieť k záveru, že by v konaní o neodkladnom opatrení, ktoré bolo nariadené uznesením okresného súdu a ktoré bolo na odvolanie sťažovateľa potvrdené ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajského súdu, neboli rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má zákonný podklad, bolo vydané príslušným orgánom a vôbec nie je prejavom svojvôle, keďže je primerane a bez akéhokoľvek náznaku skutkového či právneho omylu odôvodnené. Tieto negatívne prvky skôr vykazujú argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu